

sig uden det, saa at den vilde blive staaende ved de oprindelige 27 Mill. Kr. Naar man imidlertid har sat en Begrænsning af Aktiekapitalen til 27 Mill. Kr., maa jeg gaa ud fra, at det har sin samfundsmæssige Interesse, at denne Aktiekapital ikke er for stor. Og jeg betragter det som en Begunstigelse for Nationalbanken, at den faar Lov til at udvide den indtil 50 Mill. Kr. Men hvorfor give denne Begunstigelse? Naar Banken skal have Lov til at udstede Pengesedler i ubegrænset Udstrækning, maa den skaffe sig Midler til den delvise Dækning, som Sedlerne skulle have, og dem kan den skaffe sig ved Udvidelse af Aktiekapitalen, men det forekommer mig, at denne Begunstigelse ikke burde gives.

Maa jeg ikke med Hensyn til den Afgift, som er bleven fastsat, fremhæve en Mærkelighed, som forekommer mig at være til Stede. Spørgsmaalet er ikke i og for sig nyt. Det har ganske vist ikke foreligget til Debat i den Forstand, at man vilde gennemføre noget. Men det har været fremme i den Skattekommission, som blev nedsat af Folketinget i Aaret 1900. Der var to Medlemmer af denne Kommission, nemlig det nuværende Medlem for Hillerød (Dinesen) og et tidligere Medlem af Tinget, Kammerherre Scavenius, der foreslog, at man skulde forlange en Afgift af Nationalbanken mod, at man forlængede Oktrojen og gav den nogle andre Fordele. Det kan være interessant at se, hvorledes disse to Medlemmer af Kommissionen, som begge vare Højremænd, stillede sig til denne Sag. For det første foreslog de, at Oktrojen skulde forlænges med 24 Aar, medens den højtærede Minister er gaaet til 30 Aar, altsaa til en yderligere Forlængelse udover hvad Højres Medlemmer af Skattekommissionen den Gang mente kunde være tilstrækkeligt. Det er en Mærkelighed, som man ikke kan undlade at fæstne sit Øje paa under de nuværende Forhold, at Systemskiftet her har medført, at der vises større Medgørlighed overfor disse Kapitalister, som nu eje Nationalbanken, end Højre gjorde gennem de to nævnte Repræsentanter i Skattekommissionen. De to Medlemmer foreslog en Afgift af 760,000 Kr. Den højtærede Minister vil nøjes med 750,000 Kr., altsaa en mindre Afgift end Højres Medlemmer i Skattekommissionen den Gang foreslog. De to Medlemmer foreslog for øvrigt, at den udåkkede — altsaa den ikke med Metal dækkede Seddelmængde skulde begrænses til

et Beløb af 19 Mill. Kr. Den højtærede Justitsminister foreslaar at give Nationalbanken ubegrænset Seddeludstedelsesret. Det, der nu er foreslaaet, gaar langt videre i de private Kapitalisters Favør, som eje Nationalbanken, end Højres Medlemmer i Skattekommissionen den Gang paa nogen Maade tænkte paa at gaa.

Der er et andet Forhold, jeg vil tildele mig at pege paa. Lovforslagets § 8 lyder saaledes: „Naar der i Direktionen agtes forhandlet om Forandringer i Diskonto- og Rentesatserne, skal Direktionen derom give Meddelelse til Finansministeren, som da skal være berettiget til personlig eller ved en delegeret at deltage i denne Forhandling og ved Afgørelsen have Stemme lige med et Medlem af Direktionen.“ De Forhold, der her er Tale om, ere naturligvis store og vigtige. Det har sin uhyre store Interesse for det hele Samfund, hvorledes Diskontoen og Rentesatserne ere, thi ved Fastsættelsen deraf kan Forretningslivet her i Landet begunstiges eller hemmes i sin Udvikling, saa at det er af største Vigtighed, at man har sin Opmærksomhed henvendt derpaa. Paa den anden Side forekommer det mig, at der her er noget, der peger i Retning af, at det bør være Staten og ikke private, der have med denne Sag at gøre. Der peges her paa en Fare, som kan være til Stede, hvorfor det er nødvendigt, at Staten har et vaagent Øje med Forholdene og passer paa, at der ikke foregaar Misbrug paa dette Omraade. Men den Maade, det sker paa, forekommer mig ikke at yde tilstrækkelig Sikkerhed. Ganske vist skal efter Lovforslagets Motiver Bankens Direktion bestaa af mindst 3 og højst 5 Medlemmer, deraf skal Staten udnævne de to. Saa kunde man altsaa sige, at naar nu Finansministeren kommer til at deltage i Forhandlingerne i Direktionen om Diskontoen og Rentesatserne, vil Staten — forudsat at der er 5 Medlemmer i Direktionen, og der altsaa herved kommer et sjette Medlem til — faa den afgørende Indflydelse paa, hvorledes Satserne skulle være. Men det tror jeg slet ikke bliver Tilfældet. Naar Staten udnævner Direktører for Nationalbanken, blive disse jo ikke længere Statens Folk i den Forstand, saa blive de Nationalbankens Folk og varetage Nationalbankens Interesser, og man kan ikke stole sikkert paa, at de samtidig ville varetage Statens Interesser, navnlig naar disse Interesser komme i Strid med hinanden. Dernæst forekommer det mig at være en underlig Stilling